

Vogelwaarnemingen – Regio Zuid Antwerpen

februari - april 2020

Luc Van Schoor - Vogelwerkgroep ARDEA

Tijdens deze 3-maandelijke periode werd er in het ARDEA werkingsgebied een recordaantal van 17.545 waarnemingen ingevoerd door 220 waarnemers. Dat is zowat 3x het doorsnee aantal.

De maatregelen rond de Coronacrisis hadden ongetwijfeld ook een grote impact op het gedrag van natuurliefhebbers die noodgedwongen, vanaf half maart, alleen in eigen omgeving mochten wandelen. Het mooie lenteweer lokte heel wat vogelliefhebbers naar buiten, waaronder ook nieuwe namen bij de grote groep waarnemers. De jaarlijkse vogeltrektellingen op de telpost Hobokense Polder werden weliswaar opgeschort, maar een 10-tal Ardea medewerkers voerden samen honderden broedvogelgegevens in voor het nieuwe vogelatlas project 2020-2023.

Onder de 220 waarnemers was dit de top 3 van de veel- invoerders. Wouter Van Assche met 2272 waarnemingen, Luc Van Schoor met 1524 waarnemingen en John van de Voorde met 961 waarnemingen.

Op de ARDEA website kan je dagelijks de ingevoerde waarnemingen steeds bekijken via www.hobokensepolder.be/vwardea/waarnemingen.htm

Soortenbespreking

Van de 155 waargenomen vogelsoorten bespreken we hierbij 35 soorten.

De enige **kleine zilverreiger** die werd opgetekend, vloog op 26 maart over Umicore/Hoboken (AC).

Er werden in totaal 55 waarnemingen van **grote zilverreiger** ingevoerd, uitsluitend van overvliegende vogels. Het betrof meestal solitaire vogels, tot groepjes van 5 ex. Op 1 februari vlogen er 8 ex over Edegem (OF).

Het was een topjaar voor de kolonie **blauwe reigers** in het Schoonselhof. Op de jaarlijkse broedvogeltelling van 15 april werden er 59 broedparen

Ransuil - Foto: Olivier Fuchs

vastgesteld, wat een toename is van ca 30% in vergelijking met 2019. (LVS, DJ) Deze goede resultaten zijn quasi zeker het gevolg van een zachte winter en het mooie lenteweer,

In de periode van 3 tot 22 april trokken er minimum 8 **purperreigers** noordwaarts over Hoboken: 5 solitaire vogels en een groepje van 3 ex op 5 april (JPo, WDR, RH, KG).

In april vlogen in totaal 7 **zwarte ooievaars** over onze regio: 1 ex op 11 april over Hoboken (JP, RH, JPo, WDR), 5 ex op 19 april over Edegem (WVA) en 1 ex op 27 april over Hoboken (WDR).

Van 2 maart tot 25 april trokken in totaal 103 **ooievaars** over, met max een groep van 12 ex op 5 april over Edegem (MH) en eveneens 12 ex op 12 april over Hoboken (RH, JWV, WDR, JPo).

Zomertaling blijft een schaarse gast met slechts 2 waarnemingen van een mannetje in Hobokense Polder op 5 en 12 april (DJH).

1 tot 4 ex **grote zaagbekken** pleisterden tot 4 maart op Fort V – Edegem (JVB, JLA, LS) en 2 ex tot 5 maart op de Kasteelvijver van het Schoonselhof/Antwerpen (SB). Op 30 april vloog nog een mannetje over Hoboken (WDR, JPo).

Het was een prima voorjaar voor roofvogels. Van de 13 waargenomen soorten, voor het merendeel doortrekkers, selecteerde ik 7 soorten :

Zwarte wouw is de laatste jaren geëvolueerd van schaarse naar regelmatige doortrekker in klein aantal. Van eind maart tot 21 april trokken minimaal 10 solitaire vogels over onze regio: de eerste op 28 maart over Edegem (MH), de volgende op 9 april over Hoboken (WDR, JPo, RH), op 11 april over Hove (JD), op 12 april over Wilrijk (RV), op 16 april over Hoboken en Middelheim Campus Berchem (JP, WDR, RH, SVB) en op 17 en 18 april over Hoboken (JP, WDR, RV), op 19 april over Schoonselhof (JB) en Hoboken (WDR, JPo en SB) en op 21 april over Hove (MR).

Van 6 tot 18 april trokken minimum 9 **rode wouwen** over Hoboken (WDR, MM, JP, JPo, RH, SB en RF) en op 23 en 26 april telkens 1 ex over Hove (MR).

Naast de 9 **blauwe kiekendieven** die tijdens de eerste helft van april doortrokken over Hoboken (WDR, RH, JPo, JP) werd op 12 april een hoog overvliegende **steppiekiekendief** opgemerkt en op foto gedetermineerd (JP).

Een **havik** werd vanaf 22 maart 5x waargenomen in het Uilenbos/Hove en het aanpalend domein Moretus/

Boechout (RM, LVS). Op 28 maart en 10 april vloog telkens 1 ex over Hoboken (JP en RH), Op 4 en 8 april pleisterde een havik in het Hof ter Linden/Hove (JC, GH) en op 30 april ging een exemplaar samen met buizerd in thermiek boven het Schoonselhof/Antwerpen (JB).

Tijdens de periode van 6 tot 23 april vlogen er minimum 9 solitaire **visarenden** over Hoboken (WDR, JPo, SVB, RH, MM, JP).

Het enige waargenomen **smelleken** trok op 5 april over Hoboken (JPo, RH, WDR).

Op 4 dagen werden in totaal 30 doortrekkende **kraanvogels** waargenomen over Hoboken/Hobokense Polder: 2 + 2 op 23 maart (GVH, JPo, WDR), 5 ex op 24 maart (JP, RH, WDR), 20 ex op 26 maart (WDR, JP) en 1 ex op 26 april (DJH).

Tot max 4 **kleine plevieren** foerageerden van 15 tot 26 maart op de opgespoten gronden van Blue Gate/Antwerpen (JVR, RH, JPo, GB, HB, MM), in april vestigde zich daar een broedpaar (SB, WDR, PB, JDR, DJ, LVS). Vanaf 8 april werden er in Moretusburg/Hoboken 's avonds en 's nachts in totaal 18 overvliegende vogels waargenomen op geluidsrecorder (JP).

Noordwaarts over Hoboken doortrekkende **goudplevieren** kwamen tweemaal in het vizier: 2 ex op 24 maart (WDR en RH) en 7 ex op 2 april (WDR en JPo).

Groepjes overvliegende **kemphanen** werden op 2 dagen gespot: 13 ex op 20 maart over de Schelde/Hoboken (JP) en 5 ex op 2 april over centrum Hoboken (WDR).

Een groepje van 5 **dwergmeeuwen** vloog op 19 april over Hoboken (JPo, WDR).

Een **geelpootmeeuw** pleisterde op 12 april langs de Schelde/Hoboken (SB, JE) en een 2de kalenderjaar **Pontische meeuw** vloog over Hoboken op 27 maart (WDR, JP, RH).

Een adulte **ransuil** werd opgemerkt in zijn broedbiotoop in Hove op 19 april (PH).

Een **velduil** vloog hoog over de Hobokense Polder op 24 maart (RH, WDR, JPo).

Middelste bonte specht - Foto: Luc van Schoor

De **zwarte specht** is vooralsnog geen broedvogel in onze regio. Op 3 plaatsen dook tijdelijk een passant op, vermoedelijk telkens een ongepaarde vogel:

- op 18, 23 maart en 10 april, in het gebied Uilenbos/Hove en het aanpalende bos van Moretus/Hove-Boechout (BMo, LVS)
- in en rond Hof ter Linden/Edegem op 29 maart (WVA) en
- in het Schoonselhof/Antwerpen op 4 en 11 april (RV, DJ).

Middelste bonte specht neemt als broedvogel langzaam maar zeker toe in geschikte habitats. Een paar heeft deze lente, voor zover bekend, voor het eerst gebroed in het Hof ter Linden/Edegem (JC, LVS, PB), andere zekere of waarschijnlijke broedparen waren present in het Uilenbos/Hove, domein Klaverblad/Wilrijk en Nachtegalenpark/Antwerpen. Van het Schoonselhof en Fort VII/Wilrijk zijn enkel winterwaarnemingen tot begin maart bekend.

Op 4 plaatsen waren, in april, van **grote gele kwikstaart** waarschijnlijke broedparen aanwezig in: Waterzuivering Uilenbos/Hove (WVA, LVS, OF, WS), Campus 3-Eiken/Wilrijk (TVB, WVA, LS, GM, RW), Hof ter Beke/Wilrijk (JB, HB) en omgeving Scheldeveer/Hoboken (SB, JPo, JP, RH).

Een **paapje** pleisterde kortstondig in het Schoonselhof op 29 april (SB).

Op 22 maart en 8 april vloog telkens een **Europese kanarie** over het Schoonselhof (RV, SB).

Er werden 2 x overvliegende **kruisbekken** waargenomen bij het Hof ter Linden/Edegem: 2 ex op 29 maart en 7 ex op 30 april (WVA).

Goudvink was weer een schaarse wintergast met 1 roepende vogel in het Schoonselhof/Antwerpen op 20 februari (JB) en een wijffe in de Hobokense Polder op 4 maart (MM).

Solitaire **appelvinken** waren te zien in het Schoonselhof/Antwerpen op 5 maart en 29 april (SB), een overvliegende vogel bij Fort V/Edegem op 13 maart (WVA) en op 19 april bij Hof ter Linden/Edegem (WVA) en tijdens de 2de helft van april vlogen 3 ex. over Hoboken/Centrum (JPo, WDR).

Een **grauwe gors** vloog zuidwaarts over Hoboken/Centrum op 6 april (WDR, JPo).

Exoten

Verwilderde **mandarijneenden** komen de laatste jaren steeds meer voor in de vijvers van onze parken en groenzones. Dit jaar broedde een paar van deze opvallende sieraend in het Hof ter Linden/Edegem (2 jongen) (PB, LVS). Andere waarschijnlijke broedkoppels waren aanwezig in het Nachtegalenpark/Antwerpen, Frijthout/Hove en Campus 3-Eiken/Wilrijk.

De populatie **halsbandparkieten** in het zuiden van Antwerpen breidt zich steeds verder uit, wat ook blijkt uit o.m. een wintertelling van 476 ex op de slaapplek Kiepark/Antwerpen op 12 februari (MM, WDW).

Mandarijneend - Foto: Luc Van Schoor

Braamsluiper - Foto: Olivier Fuchs

Waarnemers

AC	Anton Cnudde
BMo	Bart Moens
DJ	Danny Jonckheere
DJH	Dirk-Jan Huisman
GB	Guy Borremans
GH	Gert Huygelen
GM	Gunther Moens
GV	Gunther Vergauwen
GVH	Geert Van Haute
HB	Hugo Bender
JB	Jozef Bafort
JC	Johan Claessens
JD	Julien Dua
JDR	Joris De Rycke
JE	Joris Elst
JLA	Jean-Louis Abbeloos
JP	Joachim Pintens
JPo	Jonas Pottier
JVd	Jef Van den Berghe
JVR	Joris Van Reusel
JVW	Jan Van Wynsberghe
KG	Koen Gyselinck
LS	Louis Schramme
LVS	Luc Van Schoor
MH	Marc Hofman
MM	Maarten Mortier
MR	Marc Raes
OF	Olivier Fuchs
PB	Philip Barbaix
PBa	Peter Bastiaensen
RF	Ronan Felix
PH	Peter Hofman
RH	Rens Hendrickx
RM	René Matthys
RV	Robin Vermeylen
RW	Rebecca Whitte
SB	Stijn Baeten
SVB	Steven Van den Bussche
TVB	Tom Van den Bergh
WDR	Wout De Rouck
WDW	Walter De Weger
WS	Wim Stappers
WVA	Wouter Van Assche

Grote gele kwik - Foto: Guy Borremans

Fenologie in de Ardea- regio

Hierbij worden de aankomstdata vermeld van zomervogels die alleen in onze regio en/of in Vlaanderen als broedvogel voorkomen.

Tijftjaf	2 maart	Fort VI Wilrijk	JE
Bruine kiekendief	15 maart	Hoboken	JPo, RH
Kleine plevier	15 maart	Blue Gate/Antwerpen	JVR
Zwarte roodstaart	18 maart	Hoboken	RH
Boerenwaluw	24 maart	Hoboken	RH, WDR
Rietzanger	27 maart	Jachthaven Hoboken	JB
Fitis	4 april	Fort VIII Hoboken	DJ
Gele kwikstaart	5 april	Hoboken	WDR
Zomertaling	5 april	Hobokense Polder	DJH
Oeverwaluw	5 april	Wilrijk	RV
Huiswaluw	5 april	Hoboken	JPo, RH, WDR
Gierwaluw	6 april	Hoboken	JPo, WDR
Koekoek	9 april	Hobokense Polder	GV
Nachtegaal	11 april	Hobokense Polder	DJH
Tuinfluitier	11 april	Kinderboerderij Wilrijk	LVS
Braamsluiper	11 april	Groen Neerland/Wilrijk	LVS
Grasmus	15 april	Hobokense Polder	GM
Kleine karekiet	15 april	Hobokense Polder	DJ
Blauwborst	17 april	Hobokense Polder	JVW
Boomvalk	17 april	Hoboken	JPo, WDR
Gekraagde roodstaart	19 april	Klaverblad/Wilrijk	LVS
Bonte vliegenvanger	23 april	Hobokense Polder	GV, JVR, JVW
Bosrietzanger	27 april	Hobokense Polder	DJH